

O'QITISHDA YANGI AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Abduqayumov Shohruh Jamolxon o'g'li
Jizzax viloyati pedagogik mahorat markazi
Informatika va axborot texnologiyalari fani metodisti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada yoshlarning ongida axborot texnologiyalarining o'rni hamda uning boshqa tarmoqlarining maqsad va vazifalari haqida fikr bildirilgan. Shuningdek, oliy ta'limning asosiy vazifalaridan biri yosh avlodga axborot madaniyatini va uning mafkuraviy darajasini har tomonlama yaxshilash to'g'risida ma'lumotlar keltirilgan. O'qitishda yangi axborot texnologiyalarining o'rni, zamonaviy va interaktiv metodlar, onlayn platformalardan qanday foydalanish to'g'risida batafsil ma'lumot berilgan.*

Kalit so'zlar: *Sun'iy intellect, onlayn platformalar, virtual laboratoriya, axborot texnologiyalari, kommunikatsiya, zamonaviy metodlar, simulyatsiya, axborot.*

USING NEW INFORMATION TECHNOLOGIES IN EDUCATION

Abduqayumov Shohruh Jamolkhon og'li
Jizzakh Regional Pedagogical Skill Center
Methodist in Computer Science and Information Technology

Annotation: *This article discusses the role of information technologies in shaping the mindset of young people, as well as the objectives and functions of its various branches. It also highlights one of the main tasks of higher education – to comprehensively enhance the information culture and ideological*

awareness of the younger generation. The article provides detailed information on the role of new information technologies in teaching, the use of modern and interactive methods, and how to effectively utilize online platforms.

Keywords: *artificial intelligence, online platforms, virtual laboratory, information technologies, communication, modern methods, simulation, information*

Bugungi kunda axborot texnologiyalari hayotimizning barcha sohalariga kirib kelgan. Ta'lim sohasi ham bundan mustasno emas. O'qitishda yangi axborot texnologiyalaridan foydalanish o'quv jarayonini yanada samarali, qiziqarli va interaktiv tashkil etishga yordam beradi. Axborot texnologiyalari yordamida o'quvchilarga ko'plab ma'lumotlar, darsliklar, videodarslar, interaktiv testlar taqdim etish mumkin. Bu esa bilimni chuqurlashtirishga va sifatli ta'limga xizmat qiladi. O'qitishda yangi zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish, o'qituvchilarga o'quv jarayonini yaxshilash va osonlashtirish imkonini beradi. Masalan, onlayn platformalar orqali darslarni izlash, o'quvchilarning foydalanishini nazorat qilish mumkin. Masofaviy ta'lim o'quvchilar uchun ham, o'qituvchilar uchun ham katta qulayliklar keltiradi va o'qitishda judayam samarali hisoblanadi. Zamonaviy interaktiv ta'lim vositalari yordamida o'quvchilarning o'z bilimlarini yaxshilashlari mumkin. Multimedia materiallar, virtual laboratoriyalar, simulyatsiyalar orqali murakkab mavzularni osonroq tushuntirish mumkin bo'ladi.

O'qitishda axborot texnologiyalari loyihasining asosiy maqsadi – ta'lim jarayonini kompyuter texnologiyalari yordamida samarali tashkil etish, o'quvchilarning bilim olish sifatini nazorat qilish, tashkilotda zamonaviy axborot-kommunikatsiya va xavfsizlikni ta'minlash orqali interaktiv individual ishlab chiqarishni ta'minlash. Quyida ba'zi loyihalarni ko'rib chiqishimiz mumkin.

- Axborotga tez va oson kirish, bunda internet orqali keng va yangilanib boruvchi ma'lumotlar bazasiga erishish mumkin.
- Dars jarayonini interaktiv qilishda o'quvchilar faol ishtirok etadi, harakati oshadi.
- Shaxsiylashtirilgan o'qitishda esa har bir o'quvchining bilim darajasiga mos materiallar bilan ishlanadi.
- Masofaviy ta'lim olishda hududdan qat'i nazar, o'quvchilar joylarda ta'lim olishlari mumkin.
- Ta'lim sifatini o'zgartirish yoshlarni zamonaviy texnologiyalarni yaxshi o'zlashtirishda yordam beradi.

Axborot texnologiyalarining ta'lim sifatiga ta'siri: Axborot texnologiyalari ta'lim sifatiga yaxshilash uchun ta'sir ko'rsatib, o'qitish jarayonini zamonaviy va samarali tashkil etishni yaratishga imkon beradi. Ular ta'lim usullari, o'quv materiallarini taqdim etish, interaktivlik va o'quvchilar bilan muloqotni yaxshilash orqali ta'lim sifatini oshirish uchun xizmat qiladi. O'quv jarayonining interaktivligi oshadi, o'quvchilarning darsga yordamini oshiradi. Bilimning individual yo'nalishini rivojlantiradi, ya'ni har bir o'quvchi o'zi ishlab chiqarish va bilimiga mos ta'lim olishi mumkin. Masofaviy ta'lim darajasi kengayadi, bu esa geografik xatolarni bartaraf etadi. O'z-o'zini tartibga solish va vaqtni boshqarish ko'rinishi shakllanadi, ayniqsa onlayn ta'lim olish.

Axborot texnologiyalarida ta'lim roli o'zgarishini ta'minlash muhim, ya'ni zamonaviy davrda ta'lim jarayonlariga axborot texnologiyalari integratsiyasi o'qitish an'anaviy usullarini yangilab o'quvchilarga bilim olishni ta'minlaydi. Aslida, axborot texnologiyalari ta'limning turli jabhalarida, tezlikda, o'quv jarayonlarida, bilimlarni taqdim etishda, interaktivlikni ta'minlashda va ta'limni shaxsiylashtirishda katta samaradorlikka ega. Axborot texnologiyalari o'quv materiallarini an'anaviy qog'oz ko'rinishidan elektron shaklga olib kelish orqali uni yanada kengroq tarqatish va talabalar uchun qulay formatda taqdim qilish imkonini beradi. Multimedia orqali (audio, video, animatsiyalar) ko'rish o'quv

jarayonini yanada jonli, qiziqarli va tushunarli qiladi. Bu esa o'quvchilarning mavzularni yaxshi o'zlashtirishiga va jarayonlarga olib keladi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yordamida o'quvchilar o'z-o'zini amalga oshirish, interaktiv mashg'ulotlarda ishtirok etish, hamma mustaqil bilim olish uchun ega bo'ladi. Ikkinchidan, ta'limda muloqot va axborot texnologiyalari hamkorlikni sotib oladi. Onlayn platformalar, elektron pochta, virtual sinflar va forumlar o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasida samarali muloqotni yo'lga qo'yadi.

Uchinchidan, ta'limni shaxsiylashtirish axborot texnologiyalari. Har bir o'quvchining moddiy resurslariga moslashtirilgan o'quv dasturlari, interaktiv testlar, o'zlashtirish bosqichiga mos treninglar taqdim etilishi mumkin. Bu esa ta'lim sifatining oshishiga, individual bilim olish yo'llarining izlashga xizmat qiladi. Axborot vositalari yordamida o'qituvchilar o'z faoliyatini yanada samaraliroq olib borishlari mumkin. Misol uchun, darslarni tayyorlashda, nazorat va boshqarishda zamonaviy ta'minotdan jarayonni soddalashtirish va sifatni yaxshilaydi. Lekin, axborot texnologiyalarining ta'lim sifatiga ta'sirida ba'zi muammolar ham mavjud, shaxsan o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida bevosita aloqaning kamayishi, o'quvchilarning o'z-o'zini tekshirish muammolari va axborotga tanqidiy nazoratning xavfsizligi mavjud. Texnik muammolar, resurslarni ishlab chiqarish yoki o'qitish texnologiyasini samarali o'zlashtira olish kabi ishlarni ham ta'lim jarayoniga ta'sir qilish mumkin.

Umuman olganda, axborot texnologiyalari ta'limni zamonaviylashtirib, o'quv jarayonining sifatini hisobga olishda katta texnologiyalardir. Ular o'quvchilarga bilim olish jarayonini qulay, interaktiv va individual tarzda tashkil qilishga yordam beradi. Shu bilan birga texnologiyalarni qo'llash, ularni doimiy yangilab borish, ta'limning samarali rivojlanishi uchun zarurdir. Ta'limda axborot texnologiyalarining to'g'ri va samarali joriy etilishi ta'lim sifatining uzluksiz harakatiga turtki beradi, o'quvchilarni ilmiy-tadqiqot faoliyatiga, ijodkorligiga mustaqil fikrlashiga yordam beradi.

Adabiyotlar ro'yhati

1. Muhamedova S.X, Abdullayeva M.D, Yuldasheva Sh.Sh., Eshmatova Y.B – *O'zbek tili va adabiyoti ta'limida zamonaviy axborot texnologiyalari* (Toshkent: Tafakkur Bo'stoni, 2018).
2. Umarova F.A., Umarova Z.A., Umarov X.A. - "Dizaynerlarni tayyorlashda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish", *Journal of Central Asian Social Studies* , 2020.
3. U.Sh. Begimqulov – *Pedagogik ta'limda zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etishning ilmiy-nazariy asoslari* .
4. Aripov M.M., Muxammadiyev JU – *Informatika. Axborot texnologiyalari* , o'quv qo'l, Toshkent, 2020.
5. Piter Wallet - *Osiyoda ta'limda axborot va kommunikatsiya texnologiyalari* .
6. "Ta'limda axborot texnologiyalari" mavzusidagi ilmiy maqolalar va o'quv qo'llanmalar to'plami – NamDU nashrlari va ilmiy platformalar (2023-2025 yillar).
7. <https://cyberleninka.ru/article/n/ta-limda-axborot-texnologiyalari>
8. <https://namdu.uz/media/Books>
9. <https://ilmiyanjumanlar.uz>